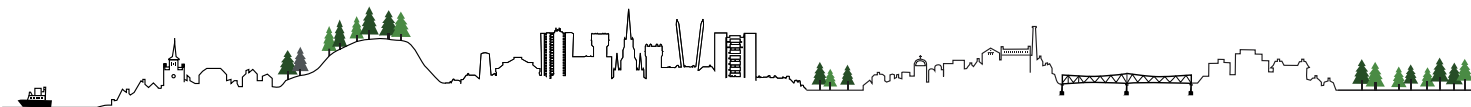

Politikkutvikling og styring gjennom planer

Del 1 – Kort om planlegging

Samfunnsplanlegging fra planstrategi til gjennomført politikk

Hva er planlegging?

- Planlegging handler om å fastlegge hva som skal gjøres i framtiden og hvordan dette skal gjøres

Hvorfor planarbeid i kommunen?

- Planlegging er et kraftfullt verktøy for å sikre gjennomføring av politikk
- Gir et grunnlag for prioritering mellom områder
- Skaper forutsigbarhet for omverdenen

FORMANNSKAPSMODELLEN:
Beslutninger i politiske utvalg
Minimum ved flertall

Utgangspunktet deres i partiene: Partiprogrammene

- Partienes ulike løsninger
- Er velgernes «mandat» til hvert enkelt parti
- Forteller ikke om hva dere faktisk er enige om – eller det er flertall for
- Det er her planene kommer inn

Hva er samfunnsplanlegging?

Kommunens om organisasjon

Kommunen som samfunn

Planarbeid: todelt funksjon

PLANPROSESS:

Politikkutforming i praksis

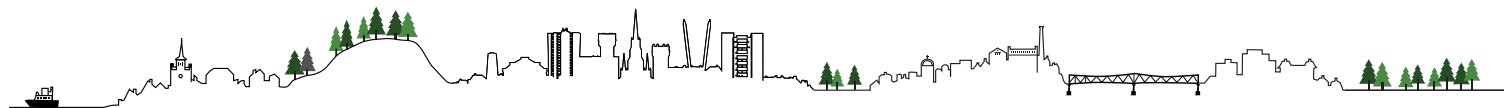
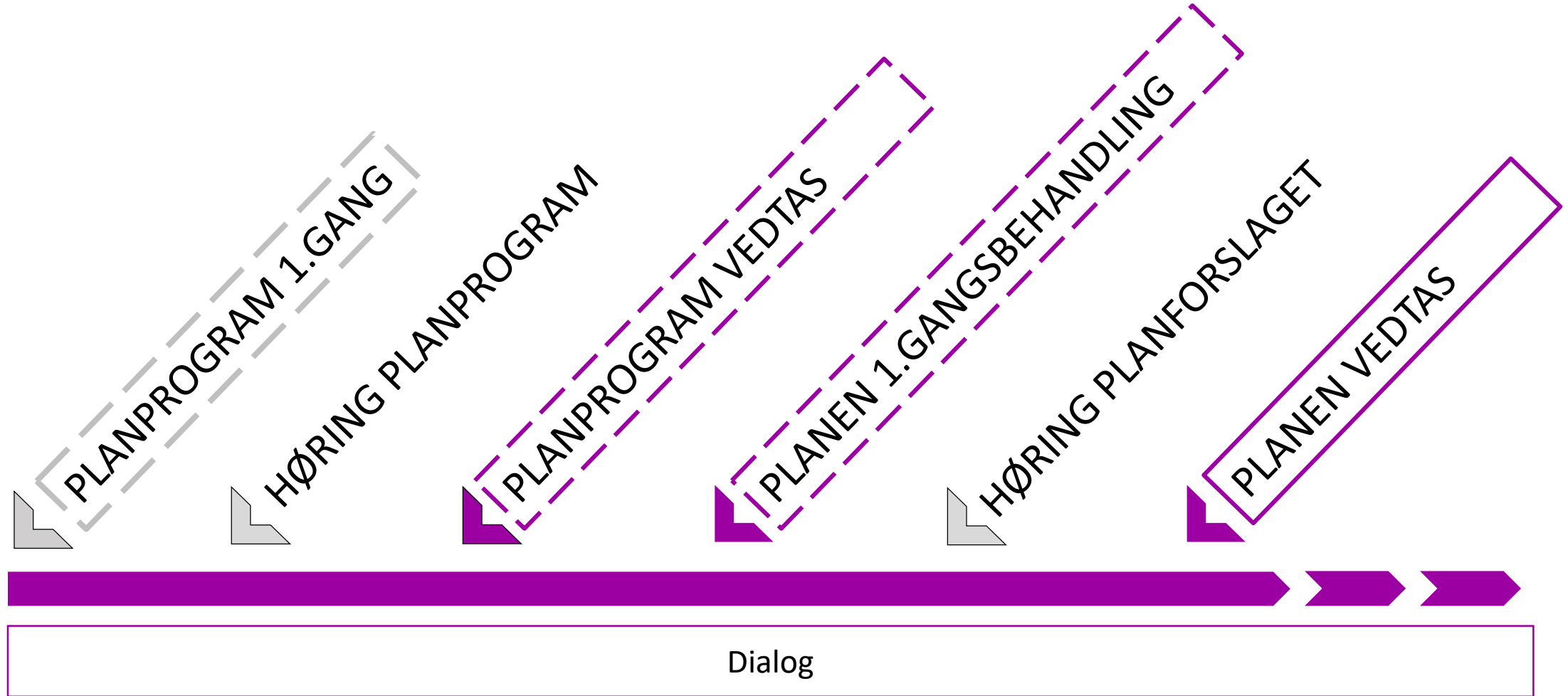
- Utvikle faglig kunnskapsgrunnlag
- Innhente erfaringer og oppfatninger
- Alternativer drøftes
- Utmeisle mål, strategier, tiltak

PLAN

STYRINGSVERKTØY
FOR HVORDAN DEN
POLITIKKEN SOM
BESLUTTES SKAL
FØLGES OPP

Eksempel: Planprosess kommuneplanens samfunnsdel

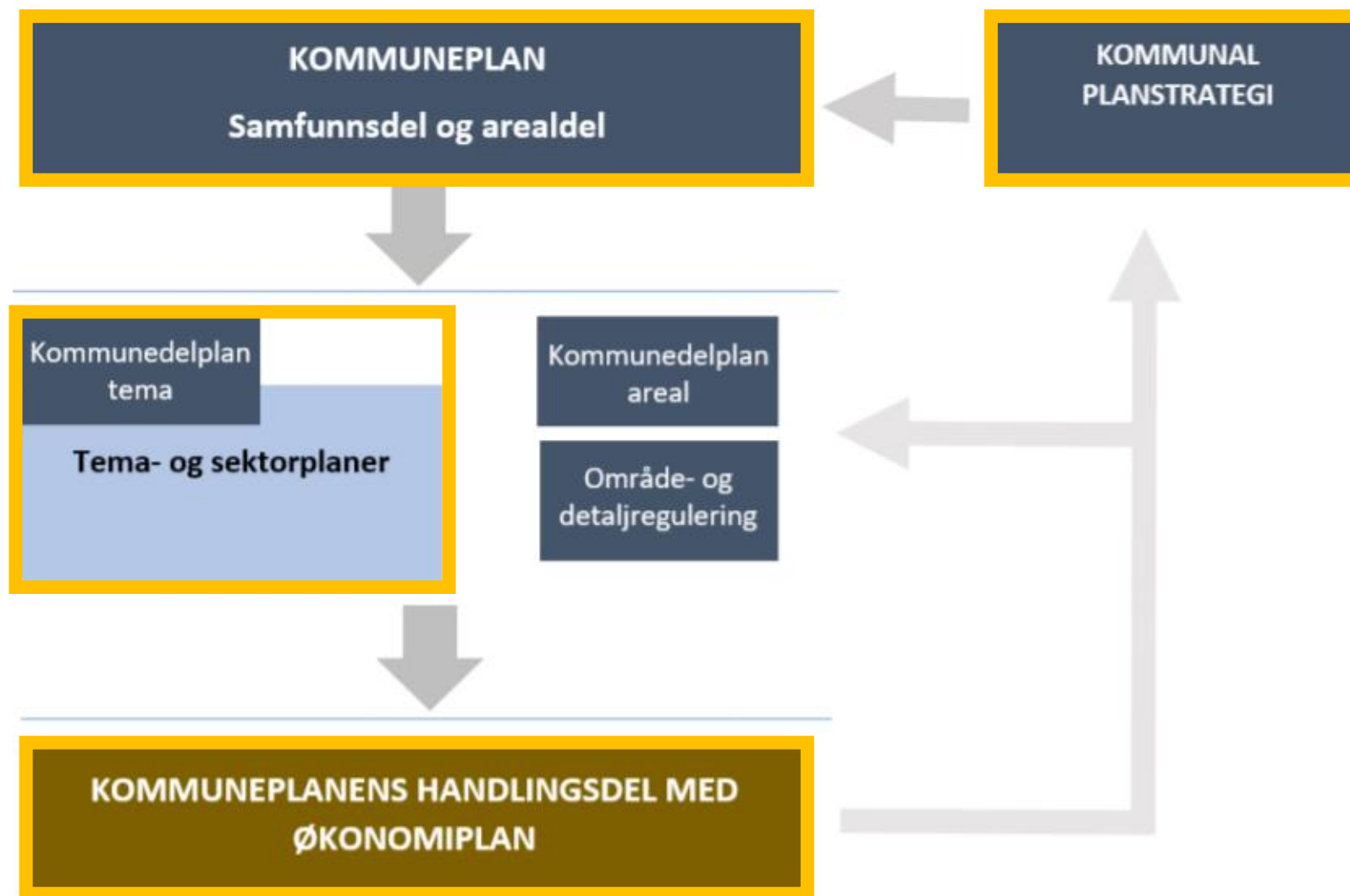

Hva er planstrategi?

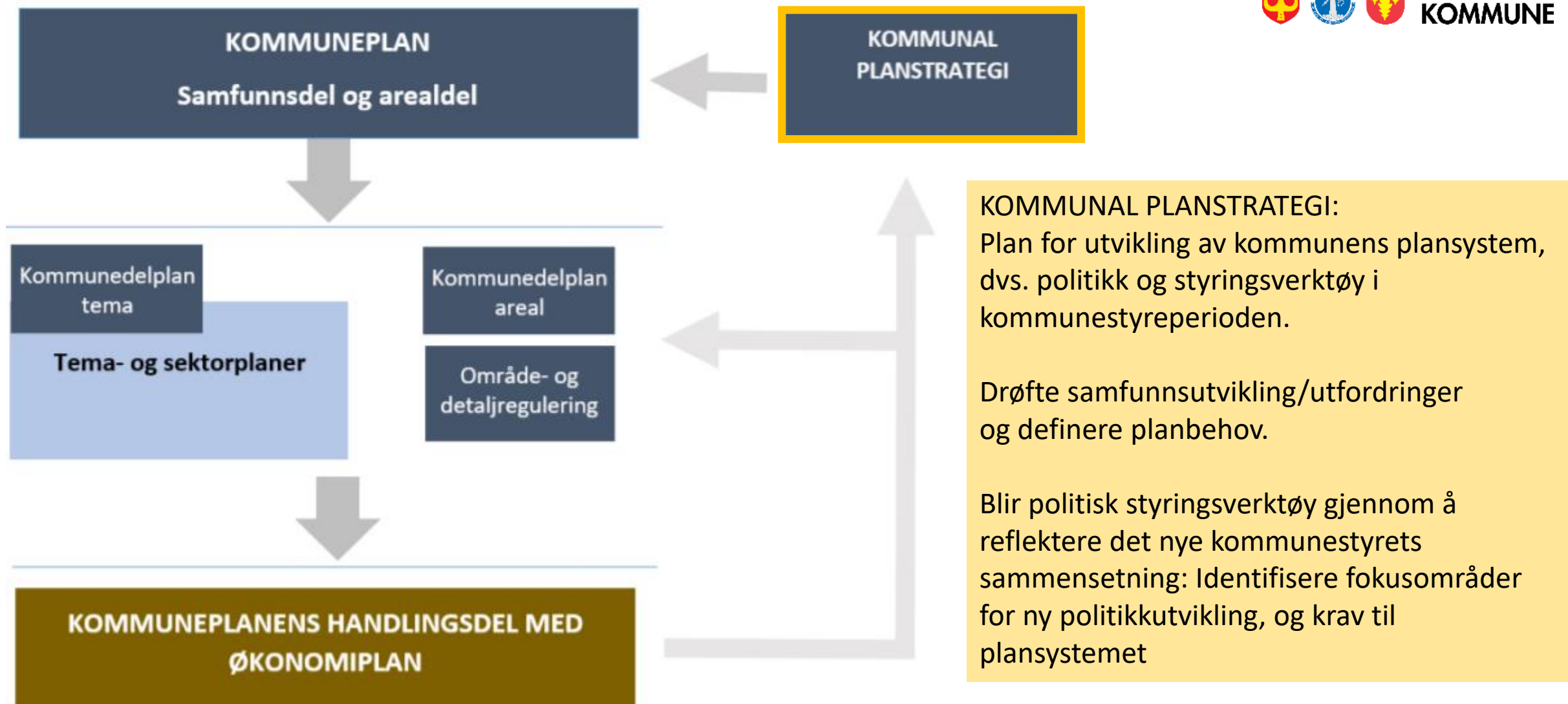
- En egen «plan» for å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp
- Sette en prioritering av for planleggingsinnsatsen
- Fastlegge noen prinsipper og plansystemet/strukturen i kommunen
- Sterkt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig

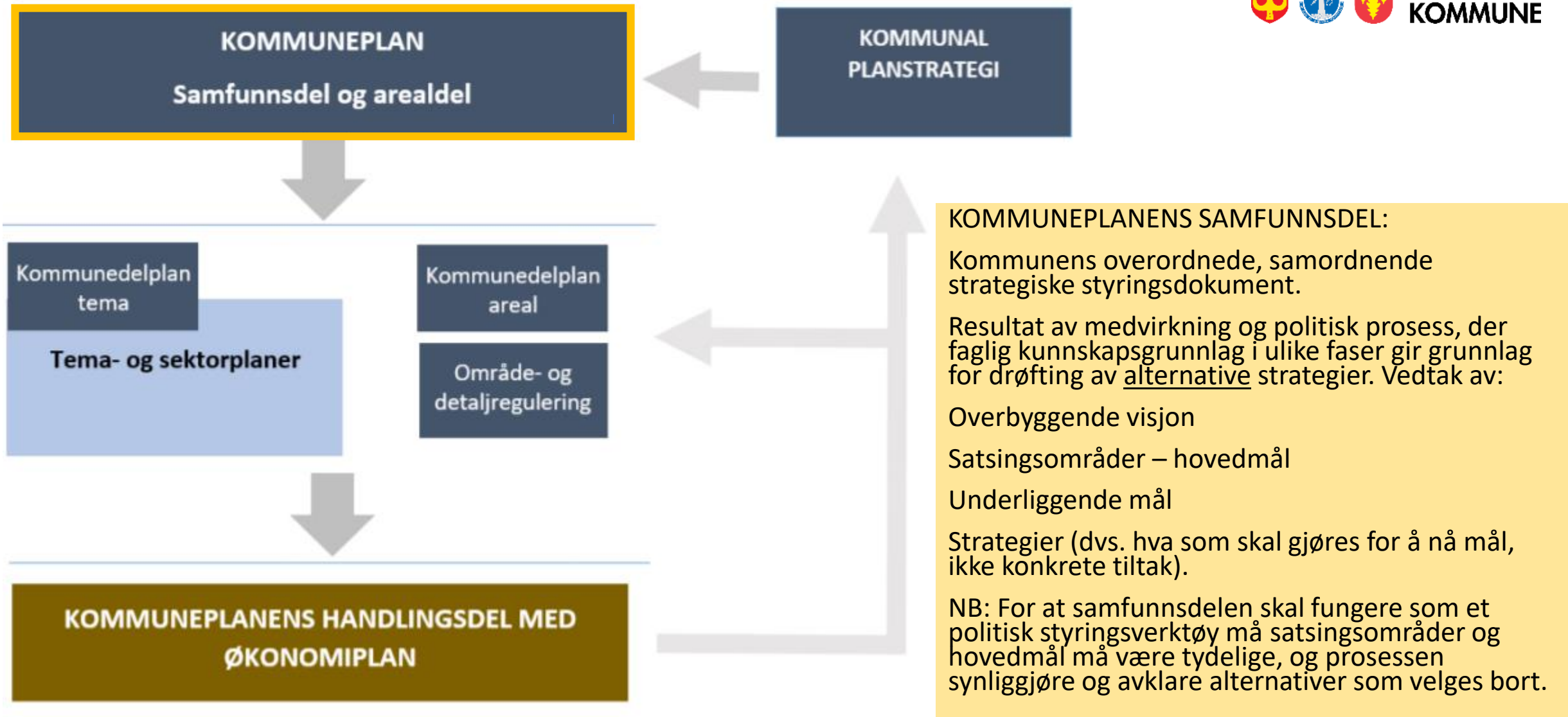
Figur: Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet (Asplan VIAK AS)

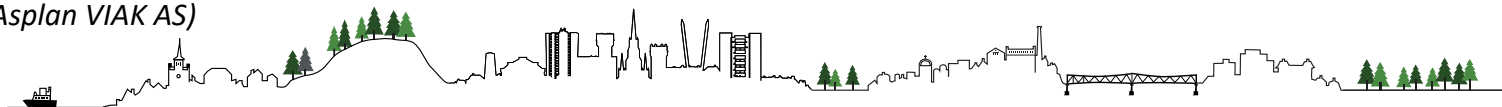

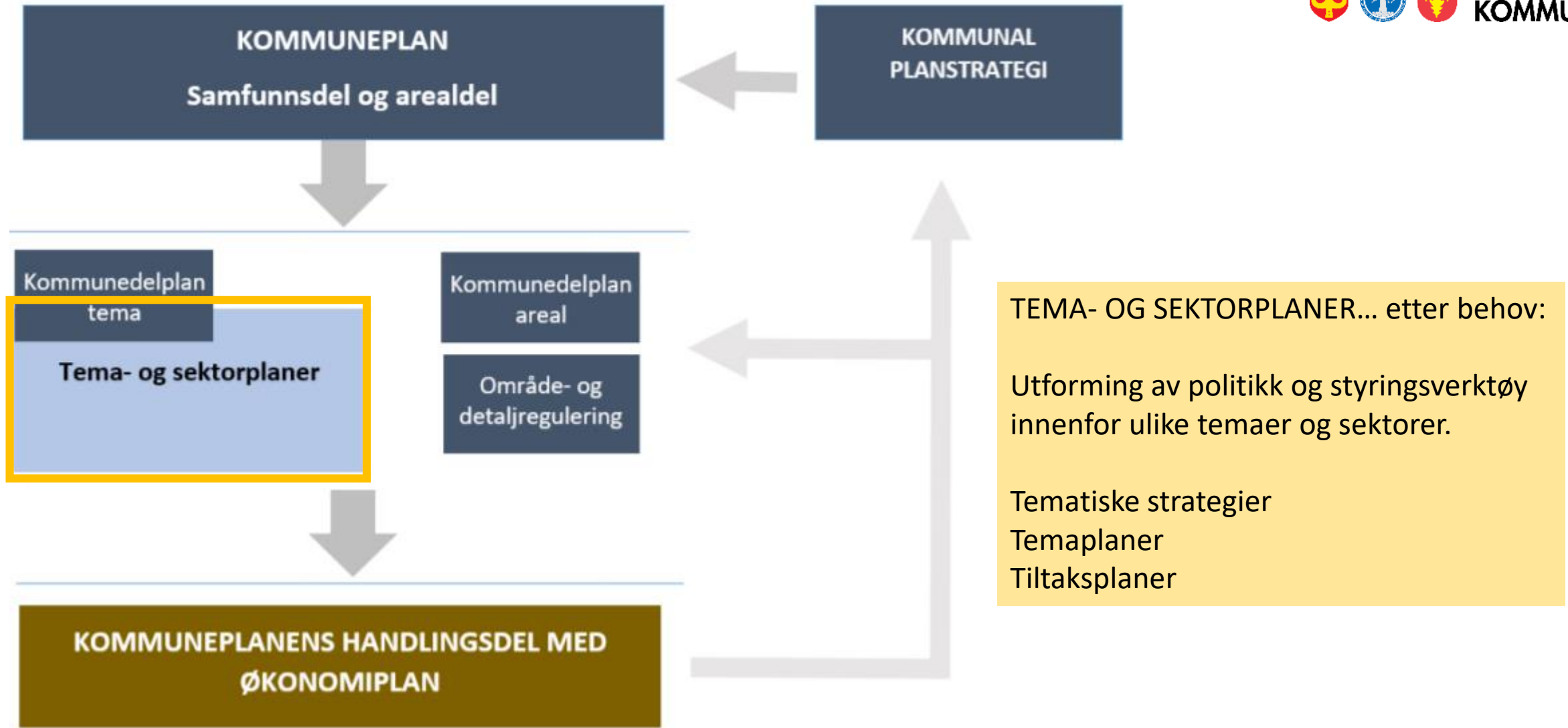
Figur: Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet (Asplan VIAK AS)

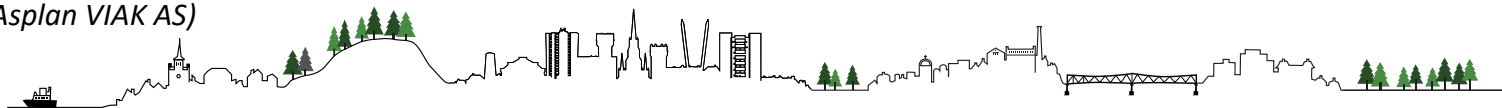

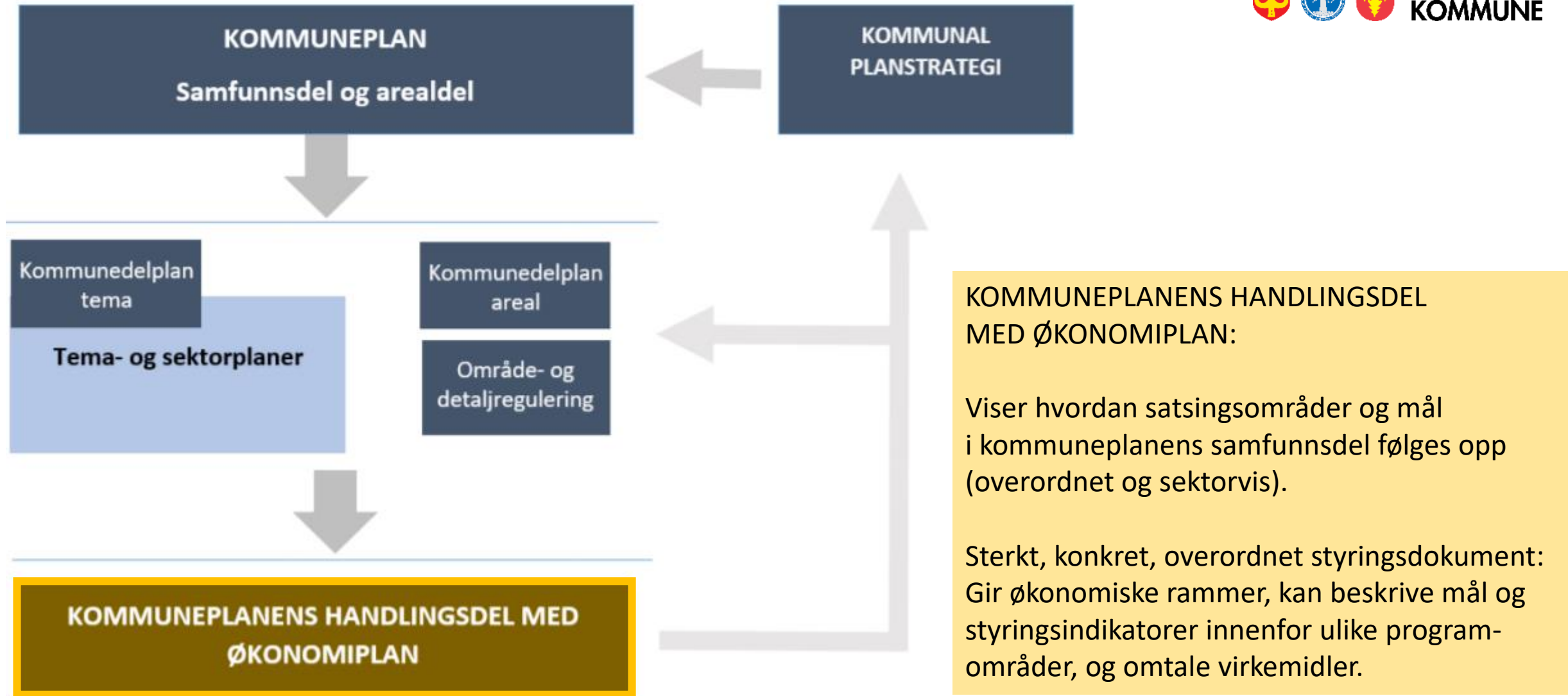
Figur: Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet (Asplan VIAK AS)

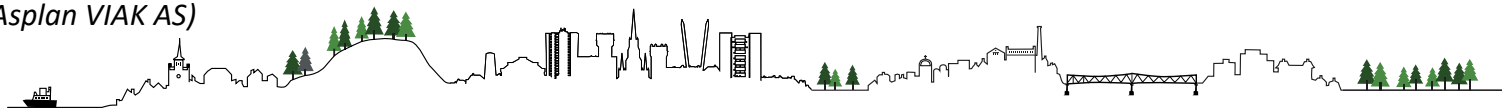

Figur: Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet (Asplan VIAK AS)

Figur: Forenklet oversikt over det kommunale plansystemet (Asplan VIAK AS)

Del 2 – Kommunen skal fylles med politikk

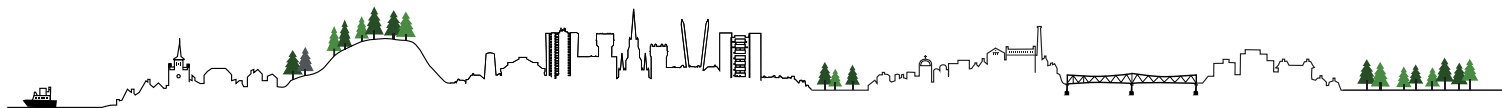
Politikkutvikling og styring i Drammen kommune

Den nye kommunen vil fylles med politikk på ulike måter som utfyller hverandre:

- a) Gjennom behandling av første budsjett/økonomiplan og prosessen fram mot behandling av neste budsjett/økonomiplan.
- b) Gjennom utvikling av felles, overordnet, samordnet politikk for å løse utvalgte komplekse samfunnsutfordringer (planstrategi, kommuneplan, øvrige planprosesser).
- c) Gjennom løpende behandling av saker og planer til behandling i ulike politiske utvalg.

a., b. og c. representerer ulike muligheter og begrensninger mht. politisk styring vs. politiske markering på enkeltsaker.

KOMMUNESTYREPERIODEN 2019 - 2023

2019

2020

2021

2022

2023

PLAN-
STRATEGI

PLAN-
PROSESSER

SAMFUNNS-
DELEN

AREAL-
DELEN

TEMAPLANER/STRATEGIER

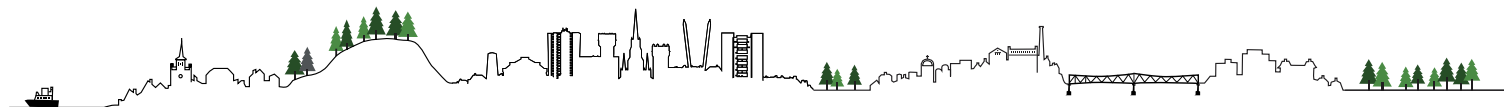
ØKONOMI-
PAN

PRIORITERING
VEDTA BUDSJETT

ØKONOMI-
PAN

ØKONOMI-
PAN

ØKONOMI-
PAN

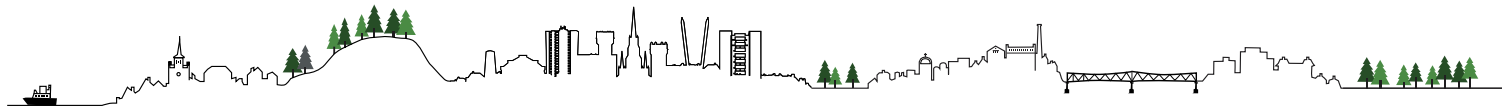

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023

Styrke kommunenes strategiske samfunnsutviklerrolle:

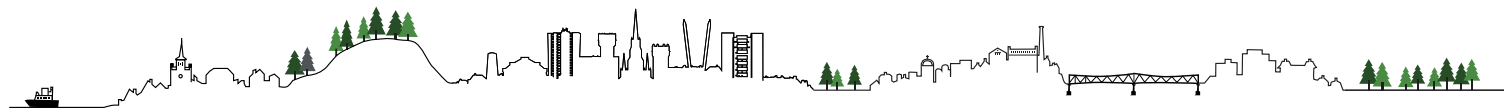
- Å mobilisere aktører, samordne offentlig innsats og virkemiddelbruk lokalt
- Bruk av planstrategi som politisk verktøy for prioritering av planinnsats: mer ressourceeffektiv, målrettet og behovstyrt planlegging
- Fokus på mer effektive og kunnskapsbaserte planprosesser

Vedtatt ved kgl.res. 14. mai 2019

Ny stor kommune – nye muligheter

- Samfunnsplanlegging er mer krevende i en storbykommune
  - Større forhold, mindre oversiktlig
  - Mer komplekst samfunn – by og land
- Behov for større grad av politisk styring gjennom planarbeid
- Hva er erfaringene til andre storbykommuner?

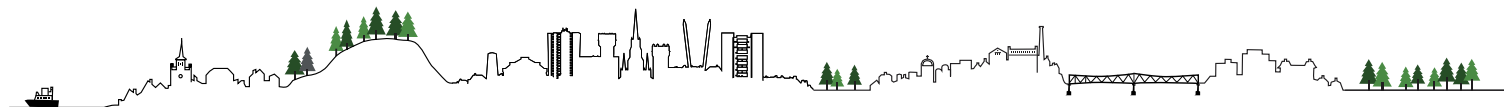

FOU: Effektivt system for samfunnsplanlegging

- Samme struktur for plantyper på alle områder
- Planer som er:
  - Korte og konsise
  - klart definerte (målbare) mål, strategier og tiltak
- Bidrar til:
  - Enklere å se hva som er bestemt
  - Enklere å følge opp det som er bestemt
  - Enklere å vurdere behov for endring underveis

TYPE DOKUMENT	FUNKSJONSINNHOOLD				
	Visjon	Satsings-områder	Mål	Strategier	Tiltak
STRATEGI	( )	•	•	•	
TEMAPLAN	( )	•	•	•	•
HANDLINGSPLAN					•
MELDING	Kun kunnskapsgrunnlag. Ikke visjon, satsingsområder, strategi eller tiltak				

Tabell 3.2.1 Kriterier for funksjonsinnhold for ulike typer samfunnsplaner og meldinger. Punkt viser uttømmende krav til funksjonsinnhold for ulike dokumenttyper, parentes angir mulig funksjonsinnhold. Det kan være glidende overganger mellom satsingsområder og mål.

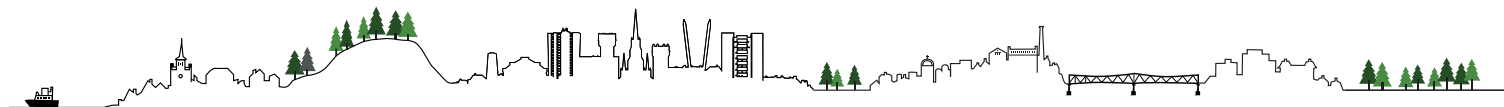

FOU: Tydelig oversikt over planene (styringsverktøy)

- Tydeligere hierarki av styringsverktøy
- Bedre nettbasert struktur og dokumenttilgang

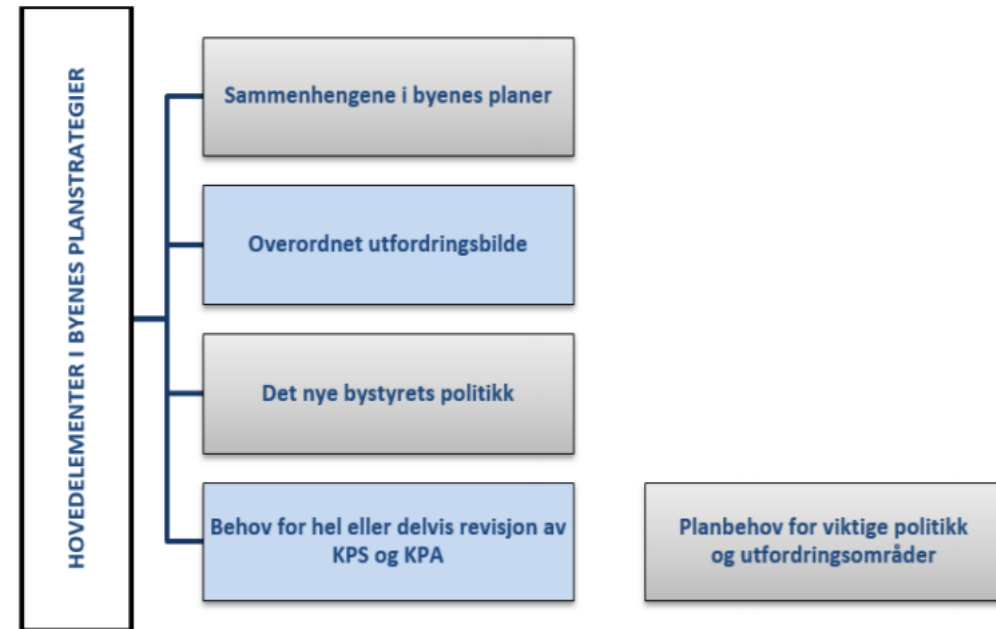

Figur 5.2.2 Eksempel på mulig design for nettbasert portal for samfunnsplaner innenfor helse- og velferdsområdet i Stavanger. (Kilde: Presentasjon fra diskusjonssamling i Stavanger 17.04.2018. I den opprinnelige presentasjon står det temaplan og ikke strategi, dette er endret i denne figuren).

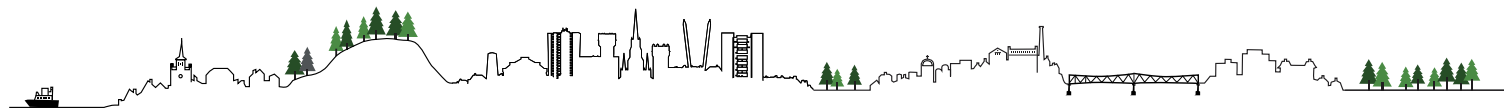

FOU: Bruke planstrategien som politisk styringsverktøy

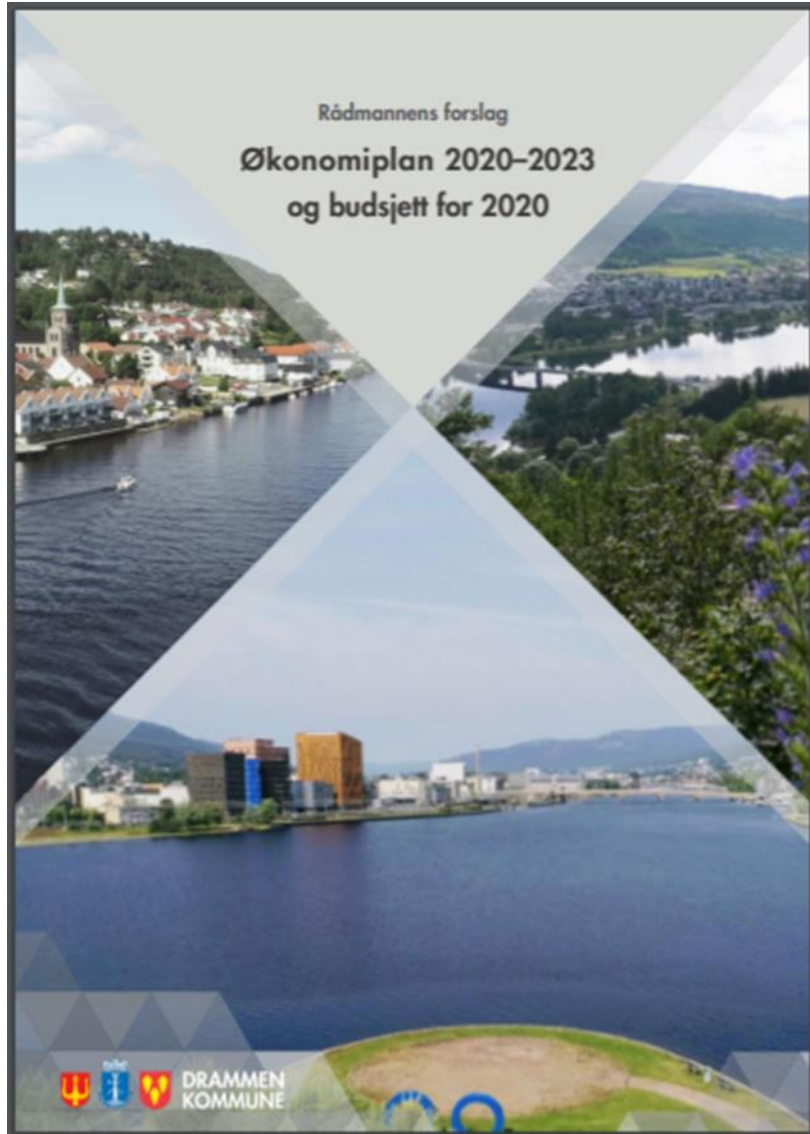
- Hva vil det nye kommunestyret fokusere på?
- Hva vil det nye kommunestyret utvikle politikk og styringsverktøy for?
- Når og hvordan?

Figur 5.1.1 Innhold i storbyenes planstrategier slik det ble definert i storbyforskningsprosjektet storbyenes planstrategier. Blå bokser viser lovpålagt innhold i planstrategien.

Økonomiplan og videre planprosesser

Rådmannens forslag til økonomiplan 2020-2023 peker på overordnet planbehov innenfor følgende områder:

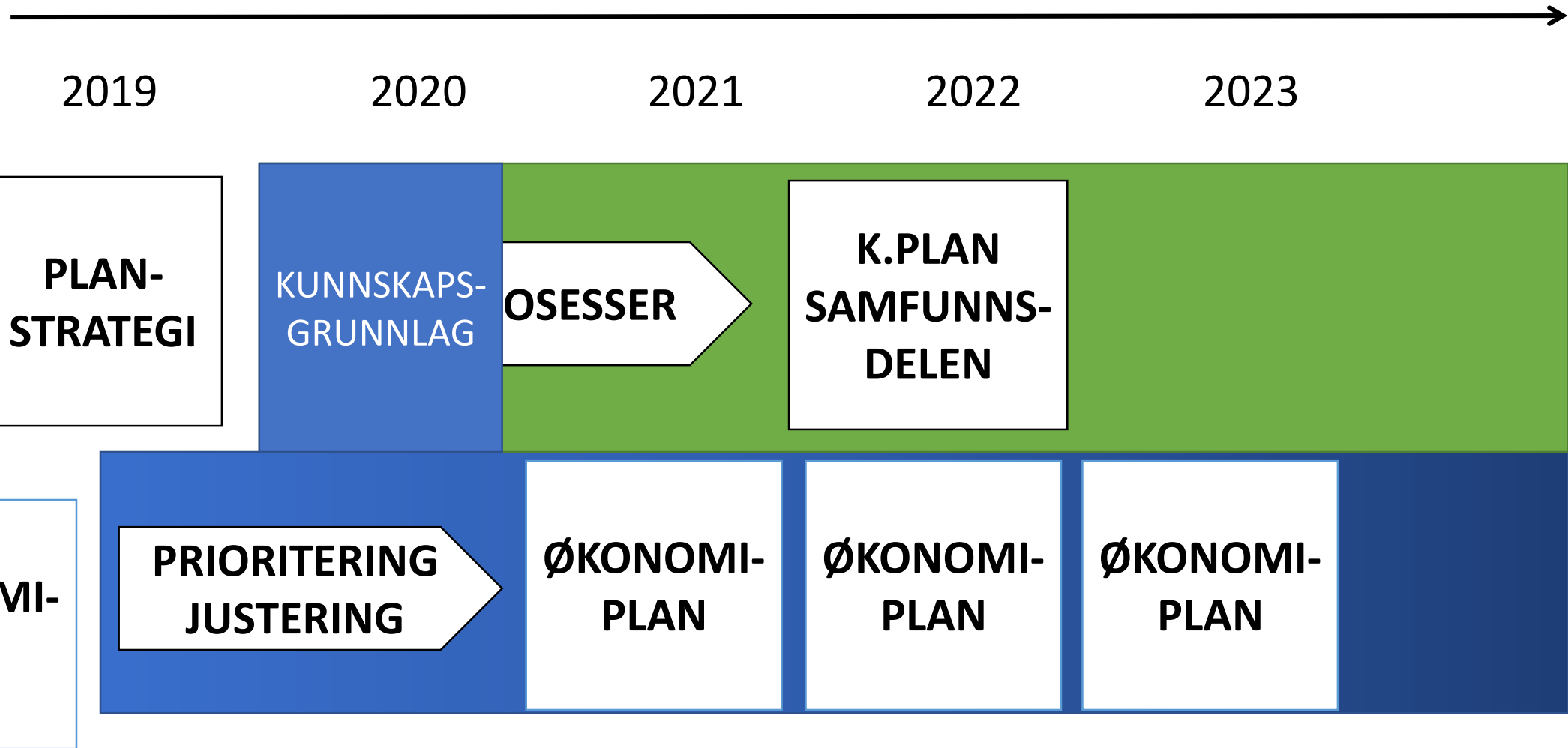
- Klima og miljø
- Folkehelse
- Frivillighet og deltakelse
- Levekår og inkludering
- Næring

som foreslås prioritert høyt i planstrategien, «med umiddelbar oppstart av *forberedelse av planprosesser*» (kunnskapsgrunnlag mv. til kommuneplanens samfunnsdel)

HVA BETYR DET?

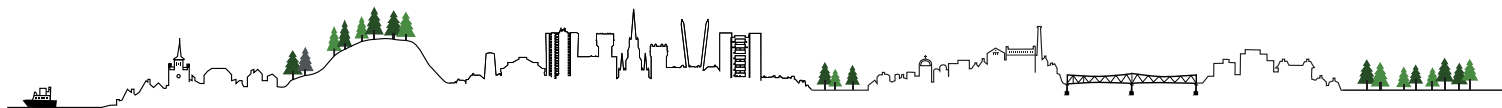
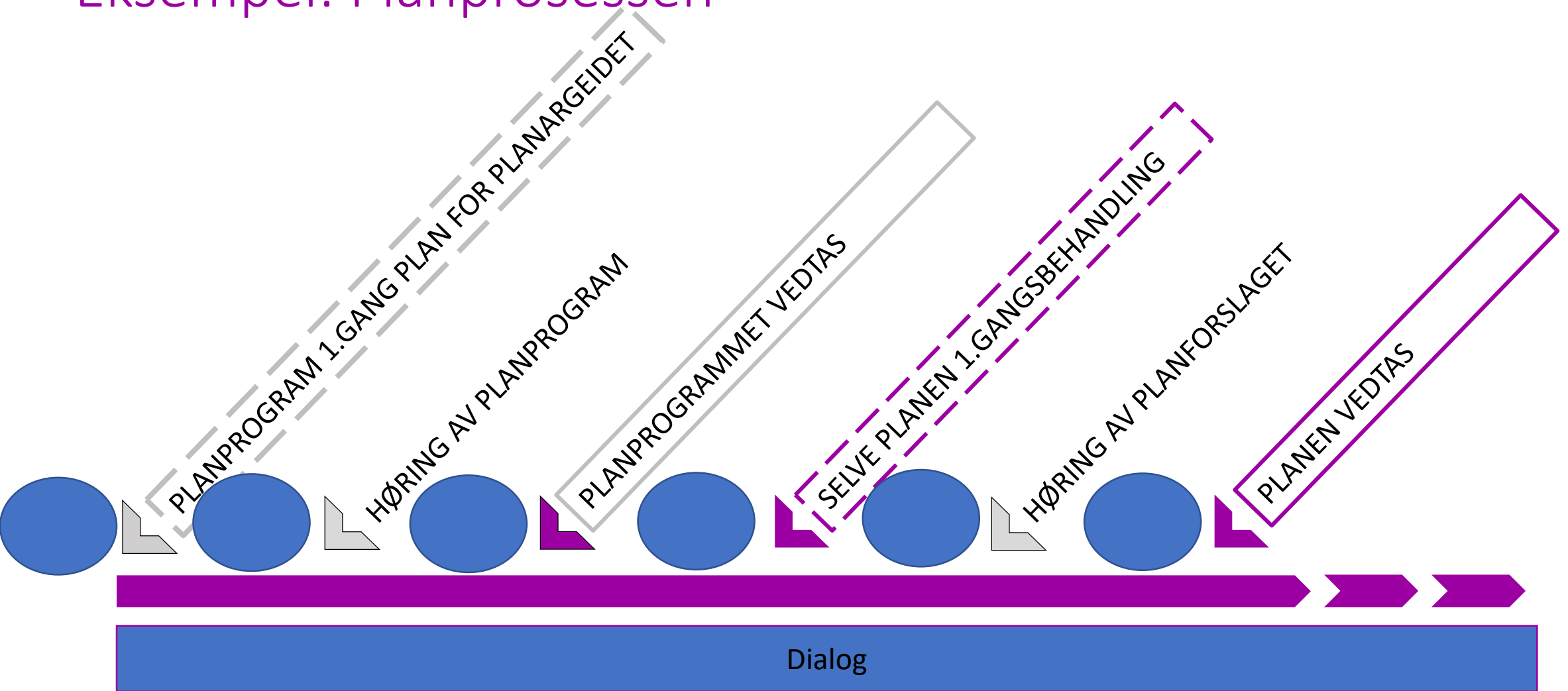

KOMMUNESTYREPERIODEN 2019 - 2023

Eksempel: Planprosessen

STATISTIKK
Fakta og utviklingstrekk

**ANVENDT KUNNSKAP FOR
SAMFUNNSPLANLEGGINGEN**
Analyse, vurderinger og prosess

- utfordringer
- behovsvurderinger
- mulighetsrom og løsninger
- konsekvenser

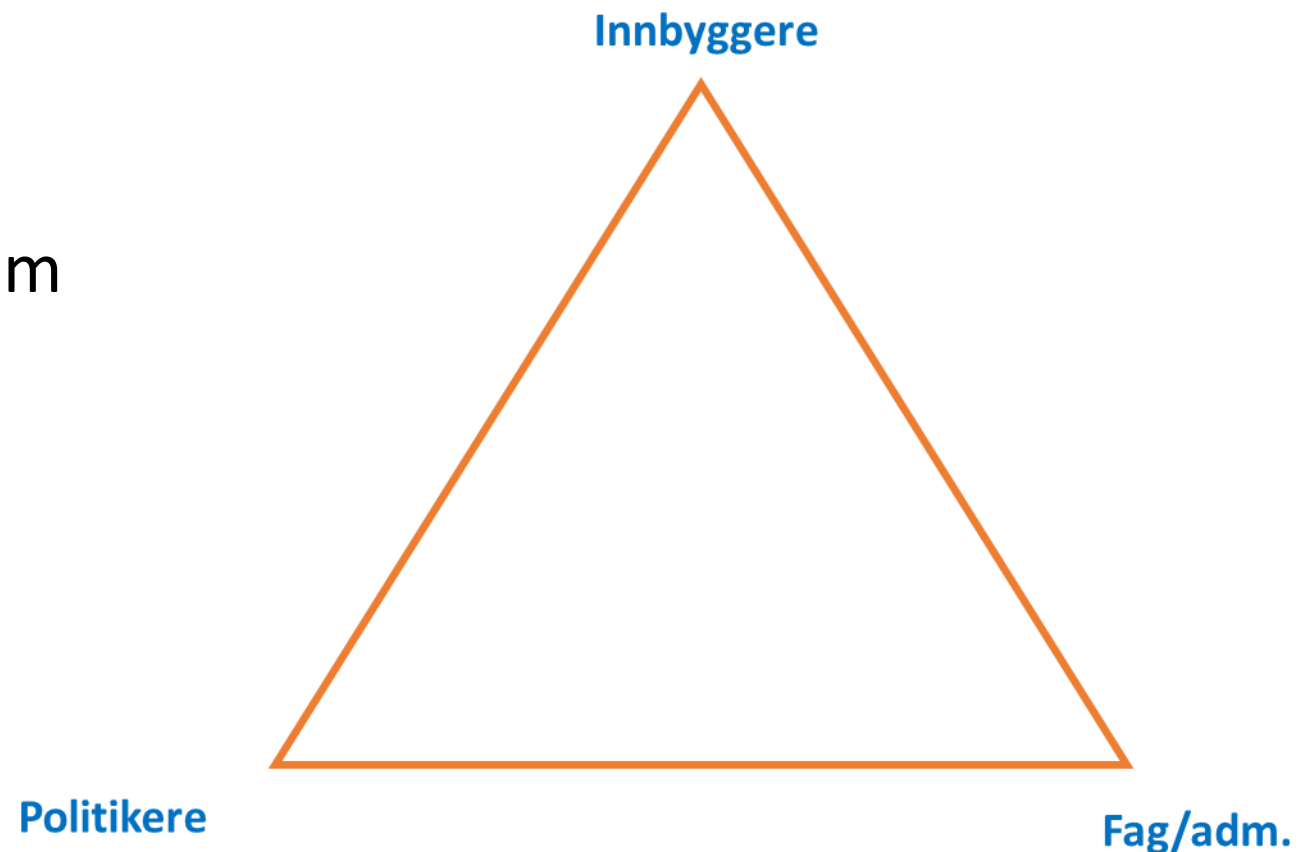
Flere muligheter underveis
i planprosessen til å
vurdere:

- utfordringsbildet,
- kunnskapsgrunnlaget,
- mulighetsrommet og
mulige løsninger

Politisk styring

Sterkere politisk styring gjennom planer gir nye roller for alle tre parter

Planarbeid: utvikle politikk i praksis!

